

Як вберегтися від блискавки?

Блискавка - це гігантський електричний розряд, що виникає внаслідок електризації атмосфери під час грози. Ми бачимо частіше за все лінійні блискавки, що рухаються з швидкістю сотень тисяч кілометрів в секунду та переносять електричні заряди силою у сотні і тисячі ампер. Температура в електричному розряді може перевищувати 25000°C.

Від удару блискавки дуже часто руйнуються будинки, виникають пожежі, гинуть люди і тварини. Ще в старовину було помічено, що часто блискавка, смертельно уражає людей, не залишаючи на їх тілі ніяких слідів. Описані випадки, коли уражені блискавкою довго зберігали ту позу, в якій їх наздогнала паралізуюча дія, викликавши миттєве трупне залякнення. Були випадки, коли блискавка буквально спопеляла людей, залишаючи в цілості одяг, або "роздягала" своїх жертв, розкидаючи їх одяг на десятки метрів навколо, а людина при цьому залишалась живою. Інколи, проникнувши у приміщення, блискавка зовсім не завдає шкоди людям, а знімає позолоту з картинних рам, шпалер та переносить її на інші предмети.

Особливо загадково поводиться кульова блискавка. Вона може вибухнути, руйнуючи стіни, димоходи, а інколи поводить себе мирно стосовно людей. Передбачити поведінку блискавки практично неможливо.

Найбільша кількість смертельних випадків у грозу (90%) відбувається у сільській місцевості. Найчастіше блискавка вражає людину на відкритій місцевості, менше в приміщеннях, та ще менше у лісі під деревами. Тому треба пам'ятати про основні правила поведінки під час грози.

Якщо ви перебуваєте під відкритим небом або гроза застала вас на вулиці, у полі, в лісі, на річці:

- не ховайтеся в невеликих спорудах, хатинах, будинках, наметах, і особливо серед острівців дерев;
- якщо вас двоє чи більше не скупчуйтеся в укритті разом, а ховайтеся поодиноці;
- позбудьтесь всіх металевих предметів, які є при вас: лопати, сокири, ножі, браслети, годинники - покладіть у захищеному місці подалі від себе;
- під час грози ніколи не торкайтеся металевих споруд і залізних електроопор, опор мостів, дротяних огорож та інших об'єктів з металу;
- якщо гроза застала вас у човні на річці або ви плавали у цей час, то найбезпечніше вибратися з води на берег, а якщо це неможливо, то намагайтеся сидіти у човні нерухомо, витягнувши весла, а вплав слід добиратися повільно, спокійно.

Якщо ви перебуваєте в приміщенні:

- негайно зачиніть всі кватирки, вікна, двері;
- у квартирах не користуйтеся водогоном; не слід умиватися над раковинами або ваннами, в жодному разі не митися у ваннах, негайно припинити це при перших спалахах блискавиць чи ударах грому;
- перебувайте подалі від вікон, де можливі протяги, електроприладів, труб, взагалі будь-якого металевого оснащення;
- утримайтеся від телефонних розмов, але якщо це необхідно - то зробіть це одразу ж після чергового грозового розряду, швидко використавши невеличку паузу до наступного розряду.

Проходження заряду блискавки через людину закінчується найчастіше миттєвою смертю у зв'язку з термічним ураженням головного і спинного мозку, серця, легень та інших внутрішніх органів. У деяких випадках можливе короткочасне припинення дихання.

При ураженні блискавкою потерпілому необхідно надати допомогу:

- розстебнути одяг, укласти на спину, підкласти валик із одягу під шию, щоб створити кращу прохідність шляхів дихання;
- очистити порожнину рота від крові, слини, блювотних мас за допомогою бинта або носової хустки, обгорнутої на вказівний палець;
- у разі відсутності дихання розпочати штучне дихання способом "рот у рот" або "рот у ніс";
- у разі зупинки серця негайно почати одночасно робити закритий масаж серця та штучне дихання;
- не можна закопувати постраждалого в землю;
- в будь-якому випадку негайно звернутись за допомогою лікаря.

Особливо загадково поводить себе кульова блискавка. Вона може вибухнути, руйнуючи стіни, димоходи, а інколи поводить себе мирно стосовно людей. Передбачити поведінку блискавки практично неможливо.

Якщо кульова блискавка потрапила до вашого помешкання:

- тримайтеся подалі від електроприладів та електропроводки;
- якщо до вас наближається кульова блискавка, стійте спокійно, затамувавши подих, не робіть жодних різких рухів та не намагайтеся одразу ж утекти.
- якщо ви маєте в руках якийсь предмет з ізолюючими властивостями, виставте його перед собою і таким чином спробуйте зупинити наближення кульової блискавки. Якщо блискавка "прилипне" до нього, обережно покладіть його на землю, опісля цього спробуйте повільно вийти з приміщення, не викликаючи різких коливань потоків повітря;
- після зникнення блискавки в приміщенні, як правило, виникає пожежа, тож ретельно перевірте, чи часом щось не горить.